

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 143/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou JELENČÍK A PARTNERI advokátska kancelária, s. r. o., Doležalova 7, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Jelenčík, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cob 58/2015 z 10. októbra 2017 v časti nepriznaného ročného úroku z omeškania a zmluvnej pokuty a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 55/2018 z 30. septembra 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou JELENČÍK A PARTNERI advokátska kancelária, s. r. o., Doležalova 7, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Jelenčík, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 58/2015 z 10. októbra 2017 v časti nepriznaného ročného úroku z omeškania a zmluvnej pokuty (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 55/2018 z 30. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou Okresnému súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanému ([REDAKOVANÉ]) zaplata sumy 27 873,76 € s príslušenstvom z titulu nárokov uplatnených zo zmluvy o dielo uzavretej medzi sťažovateľom ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom 13. septembra 2001. Rozsudkom sp. zn. 8 Cb 57/2012 z 26. marca 2015 (ďalej len „rozsudok z 26. marca 2015“) okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 13 620 € s 9,26 % ročným úrokom z omeškania od 19. marca 2003 do zaplata (výrok 1) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok 2).

3. O odvolaní sťažovateľa proti výroku 2 rozsudku okresného súdu z 26. marca 2015 rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

4. Dovolanie podané sťažovateľom proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol v súlade s § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

5. Zásah do svojich práv zaručených ústavou a dohovorom sťažovateľ odôvodňuje tým, že v jeho veci konajúce všeobecné súdy o časti jeho nároku na príslušenstvo nerozhodli podľa platnej a účinnej právnej normy, ako aj tým, že zmluvnú pokutu sťažovateľovi na základe svojvoľného výkladu a aplikácie právnej normy odopreli úplne.

6. Vo veci stanovenia príslušenstva sa podľa sťažovateľa všeobecné súdy odklonili od znenia zákona tým, že kombinovali ustanovenia § 369 a § 502 Obchodného zákonníka. Podľa sťažovateľa všeobecné súdy *«tú časť zákonnej úpravy, ktorá ako referenčnú bázu pre výpočet úrokov ustanovuje „obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy“ nahradili vlastnou úpravou, v ktorej slovné spojenie „v čase uzavretia zmluvy“ nahradili slovným spojením „v čase vzniku omeškania“»*. Uvedeným spôsobom (nepriзнaním nároku na príslušenstvo v sume určenej platnou a účinnou právnou normou) došlo podľa sťažovateľa aj k zásahu do jeho majetkových práv.

7. Za neudržateľné považuje sťažovateľ aj odôvodnenie zamietnutia nároku na zmluvnú pokutu zo strany všeobecných súdov pre údajný rozpor so zásadami poctivého obchodného styku, ku ktorému malo dôjsť tým, že samotný sťažovateľ bol v omeškaní s plnením svojich zmluvných povinností. V tejto súvislosti dôvodí, že k omeškaniu na strane sťažovateľa došlo len z dôvodov na strane žalovaného, a to pre zmenu diela, ako aj zmenu niektorých základných prvkov. Okrem uvedeného všeobecné súdy namiesto prípadnej aplikácie tzv. moderačného práva podľa § 301 Obchodného zákonníka *„úplne zbavili právnych účinkov riadne dojednané ustanovenie zmluvy medzi sťažovateľom a objednávateľom, v rozpore s požiadavkou uprednostňovať taký výklad zmluvy, aký smeruje k jej platnosti.“*

8. Podľa sťažovateľa zákon v prípade, že sú dané podmienky pre redukciiu nároku na zmluvnú pokutu predpokladá uplatnenie tzv. moderačného práva. Všeobecné súdy však

nepristúpili k jeho uplatneniu, ale naopak, odopreli právnu ochranu výkonu práva, ktoré malo byť údajne v rozpore s poctivým obchodným stykom. Sťažovateľ sa však žiadnej nepoctivosti, šikany a ani iného zavrhnutiahodného konania nedopustil. Z uvedených dôvodov došlo k arbitrárnej aplikácii zákona, a tým aj k zásahu do majetkových práv sťažovateľa.

9. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a zároveň prizná sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

14. V súlade s § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania ústavný súd uvádza, že predmetom ústavného prieskumu je vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia, len sťažovateľom (jeho odôvodnením) napadnutá časť (časť rozhodnutia odvolacieho súdu vydaná v neprospech sťažovateľa) týkajúca sa nepriznaného ročného úroku z omeškania a zmluvnej pokuty.

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa s napadnutým rozsudkom krajského súdu (v napadnutej časti nepriznaného úroku z omeškania a nepriznanej zmluvnej pokuty) a napadnutým uznesením najvyššieho súdu vydaným v rámci dovolacieho konania. Sťažovateľ namieta, že nimi došlo k porušeniu základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

18. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

19. V súlade s čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

20. Pri prieskume ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania (strany sporu) pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

21. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

22. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017).

23. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami príslušného zákonného predpisu (v konkrétnych okolnostiach veci Civilného sporového poriadku), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa (m. m. III. ÚS 450/2017).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

24. Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

z dôvodu, že tieto sú podľa jeho názoru založené na svojvoľnom výklade a aplikácii v jeho veci použitých právnych noriem.

K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu

25. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu vychádzal v zmysle rozsudku ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde považoval v jeho prípade v relevantnej časti za zachovanú.

26. V časti týkajúcej sa zamietnutia priznania zmluvnej pokuty sa krajský súd v napadnutom rozsudku (bod 31 napadnutého rozsudku) stotožnil s odôvodnením uvedeným v rozsudku súdu prvej inštancie. Zdôraznil pritom skutočnosť, že samotný sťažovateľ ako zhotoviteľ diela bol po zaplatení prvej splátky žalovaným ako objednávateľom v omeškaní so splnením svojho záväzku (splniť výrobnú časť objednávky do 60 dní po zaplatení prvej zálohy). Na podklade uvedených skutočností krajský súd následne konštatoval, že omeškanie samotného sťažovateľa, ku ktorému došlo po zaplatení prvej zálohy zo strany žalovaného, bráni priznať zmluvnú pokutu sťažovateľovi za omeškanie žalovaného (objedávateľa) s úhradou tzv. druhej zálohy.

27. K už uvedenému záveru dospel krajský súd uplatnením § 265 Obchodného zákonníka, podľa ktorého výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

28. Právny názor krajského súdu súvisiaci s aplikáciou už citovaného ustanovenia Obchodného zákonníka považuje ústavný súd za ústavne udržateľný. Citovaným ustanovením Obchodného zákonníka sa síce prekračujú medze zmluvnej voľnosti, ktorú zákon poskytuje v obchodných záväzkových vzťahoch, takéto prekročenie medzí

zmluvnej voľnosti však nemožno považovať v prípade, že sú splnené podmienky podľa § 265 Obchodného zákonníka, za porušujúce práva účastníka záväzkovo-právneho vzťahu.

29. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku v konkrétnostiach uviedol skutočnosti, ktorými odôvodnil existenciu rozporu so zásadami poctivého obchodného styku. Uplatnenie a aplikáciu citovaného ustanovenia nepovažuje ústavný súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci obsiahnuté v samotnom odôvodnení relevantnej časti napadnutého rozsudku za ústavne neakceptovateľné. Keďže sťažovateľ požadoval priznanie zmluvnej pokuty za omeškanie žalovaného s druhou platbou a sám bol v omeškaní s plnením svojho záväzku a k tomuto omeškaniu došlo po splnení záväzku (splatenia prvej splátky) žalovaným, potom výkon práva sťažovateľa spočívajúci v uplatnení zmluvnej pokuty za omeškanie žalovaného s druhou platbou nemôže požívať s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu právnu ochranu.

30. Zo všetkých uvedených dôvodov je námietka sťažovateľa týkajúca sa neústavnosti zamietnutia priznania zmluvnej pokuty nedôvodná.

31. Obdobne nedôvodná je aj námietka týkajúca sa časti zamietnutého príslušenstva. Krajský súd sa vecne stotožnil aj s odôvodnením obsiahnutým v rozsudku súdu prvej inštancie týkajúcim sa nepriznania časti úrokov z omeškania žalovaného. V bode 32 napadnutého rozsudku krajský súd zdôraznil správnosť aplikácie § 365 v spojení s § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platného a účinného v čase, keď k vzniku omeškania zo strany žalovaného došlo. Keďže sťažovateľ požadoval priznať úroky z omeškania v sume vyššej ako stanovenej, na podklade relevantnej právnej normy bola jeho žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

32. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnymi závermi krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného názoru a neznamena ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia

príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu takéto prvky nevykazuje.

33. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom namietaným porušením základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením najvyššieho súdu

34. Sťažovateľ dôvodnosť dovolania smerujúceho proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tvrdiac, že odvolací súd sa pri riešení právnych otázok odchýlil v jeho veci od ustálenej praxe dovolacieho súdu.

35. Po citácii všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vymedzeným v § 420 a § 421 CSP najvyšší súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že pre úspešnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí dovolateľ vymedziť dovolací dôvod spôsobom upraveným v § 432 ods. 1 a 2 CSP, teda uviesť právne posúdenie, ktoré považuje za nesprávne, a zároveň uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (body 29 až 31 napadnutého uznesenia).

36. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sťažovateľ v posúdení právnej otázky týkajúcej sa nepriznania zmluvnej pokuty odôvodnil poukázaním na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky.

37. V bode 37 napadnutého uznesenia najvyšší súd s poukazom na judikát prijatý občianskoprávnym kolégiom najvyššieho súdu pod č. R 71/2018 10. októbra 2018

(uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018) uzavrel, že do pojmu ustálenej rozhodovacej praxe nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a ani rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré boli vydané v rámci odvolacieho, teda nie dovolacieho konania. Zároveň zdôraznil, že argumentácia týmito inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nemôže však byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach namietanej vady nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

38. Vo vzťahu k ďalším rozhodnutiam dovolacieho súdu podľa sťažovateľa relevantným pre posúdenie právnej otázky nepriznanej zmluvnej pokuty z dôvodu, že jej priznanie by bolo v rozpore s poctivým obchodným stykom, najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že tieto sa „*týkajú posúdenia primeranosti zmluvnej pokuty v nadväznosti na použitie moderačného práva podľa § 301 ObchZ (1 ObdoV 93/2004) a skúmania dojednania o zmluvnej pokute s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ (2 Cdo/172/2007)*. Pokiaľ ide o rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/13/2017, v jeho odôvodnení najvyšší súd vysvetlil pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a vo vzťahu k posúdeniu primeranosti zmluvnej pokuty sa vyjadril k rozhodnutiu 2Cdo/172/2007, ktorým dôvodili žalovaní v predmetnej veci, uzavrúc, že vzhľadom na iné skutkové okolnosti nepredstavuje toto rozhodnutie také rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého by sa odvolací súd v danej veci bol odklonil. Napokon, pokiaľ ide o rozhodnutie, sp. zn. 7MCdo/9/2012, týmto najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti ohľadne opodstatnenosti nároku žalobcu s tým, že pre potreby ďalšieho konania sa najvyšší súd vyjadril k otázke súbehu zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania. Ani jeden z označených rozhodnutí sa preto na prejednávajúcu vec nevzťahuje, pretože dovolací súd v nich neriešil právnu otázku súladu uplatnenej zmluvnej pokuty s poctivým obchodným stykom.“.

39. S prihliadnutím na už citované najvyšší súd dospel k záveru, že v konkrétnych okolnostiach veci nedošlo k naplneniu dovolateľom tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, a preto dovolanie v súlade s § 447 písm. f) CSP

odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

40. Aby na základe dovolania podaného podľa už citovaného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP (porovnaj k tomu rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a sp. zn. 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania v kontexte zodpovedania otázky, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

41. Ak preto v rámci dovolacieho prieskumu najvyšší súd v napadnutom uznesení pri preskúmaní prípustnosti dovolania, ktorého prípustnosť sťažovateľ vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, konštatoval absenciu kauzálnej súvislosti medzi sťažovateľom označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu a právnou otázkou riešenou (inak) odvolacím súdom v napadnutom rozsudku, potom je záver vyjadrený v citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu o tom, že v konkrétnej veci nedošlo k naplneniu dovolateľom tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ústavne udržateľný a nesignalizuje porušenie práv sťažovateľa zaručených ústavou a dohovorom.

42. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého uznesenia, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ako dovolací súd v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd sa s dovolacou argumentáciou sťažovateľa nestotožnil, a preto jeho dovolanie odmietol v súlade s § 447 písm. f) CSP (dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené

prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435).

43. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu námietky sťažovateľa o nesprávnej a arbitrárnej aplikácii použitej právnej úpravy zasahujúcej do jeho majetkových práv, ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

44. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu